

TILLSYNS- OCH
FÖRESKRIFTSRÅDET

MÖTESANTECKNINGAR
2020-03-25 Ärendenummer
NV - 00892-20

Protokoll för möte med Tillsyns- och föreskriftsrådet

Närvarande

Ingela Hiltula, Naturvårdsverket, ordförande
Christian Haglund, Naturvårdsverket
Agneta Falk Filipsson, Folkhälsomyndigheten
Ann Lundström, HaV
Mona Strandmark, Jordbruksverket
Magnus Danielsson, Kemikalieinspektionen
Michael Öhlund, SKL
Gustav Enander, Länsstyrelsen
Helena Götherfors, Södertälje kommun (delvis)
Robert Öjermark, Forsvarsinspektören för miljö och hälsa
Marie Becker, Miljödepartementet
Tomas Waara, Naturvårdsverket
Jenny Jonsson, Naturvårdsverket
Monika Magnusson, Naturvårdsverket, sekreterare

Tid och plats

Onsdag den 25 mars 2020
Naturvårdsverket och Skype

1. Mötet öppnades

2. Föregående protokoll

Godkändes.

3 Dagordningen fastställdes

4. **Styrgruppsmöte: Myndighetsgemensam miljötillsynsstrategi**

Centrala arbetsgruppen har haft två möten. Första mötet var en introduktion till arbetet och på andra mötet diskuterades ett förslag till metodstöd. Nu ska arbetsgruppen ta fram en innehållsförteckning och en tidplan för arbetet. Förstudien ger inte svar på alla frågor så arbetsgruppen behöver enas om uppdraget och roller. Det finns ännu inga knäckfrågor att lyfta till styrgruppen. Det som diskuterats är bland annat de olika arbetsgruppernas ansvar kopplat till kapitel i miljöbalken och ansvar för TVL. Corona-pandemin kommer att påverka oss alla i arbetet.

Diskussion:

Hur förhåller sig strategin till andra styrdokument, t.ex. kontrollplanen, handlingsplaner, åtgärdsprogram osv.? Omfattningen av fokusområden kan skilja sig åt. Strategin ger inte svar på allt. Det finns andra dokument som styr som man måste ta hänsyn till. Men det måste vara enkelt för tillsynsmyndigheten att läsa av och allt måste hänga ihop. Åtgärder i strategin kan t.ex. leda till en vägledningsinsats i TVL-planen. Strategin kan stärka andra prioriteringar, t.ex. från EU eller i åtgärdsprogram. Strategins utpekade fokusområden är bara en liten del av all tillsyn som bedrivs. Många frågor går på tvären, men när tillsyn genomförs handlar det om en särskild regel.

Hur ska myndigheter som inte ingår i rådet bjudas in i arbetet? Viktigt med dialog och inte bara remiss. Arbetsgrupperna kan ta in fler myndigheter i sitt arbete. Både i början men även under arbetets gång. Den centrala arbetsgruppen skulle kunna ordna en workshop. Naturvårdsverket kommer att skapa en extern webbsida med ett formulär där andra ska kunna ge inspel. Myndigheterna i rådet kan ha samma text på sina webbplatser och länka till Naturvårdsverkets webb. Texten på webben behöver respektive myndighet diskutera internt.

5. Samlad digital tillsynsvägledning

Naturvårdsverket och Jordbruksverket fick ett uppdrag i november 2019 som nu är klart. Alla tre delarna av TVL berörs. Det har pga. den korta genomförandetiden varit begränsat med dialog kring uppdraget. Förutsättningar för en samlad digital vägledning finns. Svårt att bedöma ekonomin. Vi vet för lite om vad tillsynsvägledningen kostar idag. Men vi vet att det finns effektiviseringsvinster att göra. Det finns en del juridiska frågor som behöver lösas på vägen. Teknikfrågorna är den enklaste delen. Att samla vägledning via en väg in ger en bättre överblick och underlättar tillsynsmyndigheternas arbete. Mycket annat inom statsförvaltningen går åt det här hållet. Vi lämnar två rekommendationer i slutredovisningen. 1. Ge Naturvårdsverket i uppdrag att i samarbete med andra myndigheter realisera en väg in. Identifiera myndigheter som bör ingå. Testa för att ha något att diskutera. 2. Ge Naturvårdsverket ett uppdrag att utveckla uppföljningen och utvärderingen. Identifiera vilka myndigheter som bör vara med. Standardisera begrepp och vilka uppgifter som behövs för en ändamålsenlig uppföljning och utvärdering. Utveckla gemensamma gränssnitt.

Diskussion:

- Viktigt med systemtänk när det gäller återrapportering för att inte generera administration.
- Det behövs en långsiktig förvaltning och finansiering. Hur ska vi kunna enas om detta?
- Satsning inom digitalt först kommer inte att prioriteras på samma sätt framöver. Resurser för 2020 inte så lovande. Vad kan man göra ändå?
- Det är mycket som pågår samtidigt. Vi bör inte gå för fort fram med alla projekt.
- Kan vi jobba vidare utifrån Smartare miljöinformation?
- Vad kan vi börja med? Viktigt hålla i frågorna där det finns möjlighet.

6. Information: Senaste nytt från miljödepartementet.

- Miljödepartementet är inte lika påverkade som andra departement av Corona.
- Proposition om förbättrad tillsyn på miljöområdet. Gäller tillsynsbegreppet och möjlighet för länsstyrelser att förelägga kommuner som inte sköter sin tillsyn.
- Länsstyrelsen ska kartlägga hur det går med kommunal samverkan inom miljö och livsmedel. Redovisas i september 2020.
- Kemikalieinspektionen har fått ett uppdrag att se över avgifter för kemikalier och bekämpningsmedel. Statskontoret kommer att få ett uppdrag att se över en större översyn av FAPT. Naturvårdsverket ska ta fram förslag till justeringar.
- Kopplat till den klimatpolitiska handlingsplanen ska en utredning se över miljöprovningen. Klimatinvesteringar ska underlättas. Det pågår beredning av ett kommittédirektiv.

(Mer information från miljödepartementet finns i bilaga till protokollet.)

7. Dialog: Tydligare rollfördelning när det gäller tillsynsvägledning

Riksrevisionen rekommenderade att länsstyrelserna inte längre ska ha ansvar för råd och stöd. Miljötillsynsförordningen föreslog att rollfördelningen skulle ses över. Det finns alltså två alternativa förslag. Förslaget från riksrevisionen kräver förordningsändringar. Ledamöterna får gärna återkomma med synpunkter till Marie Becker.

Diskussion:

- Svårt för länsstyrelsen att upprätthålla kompetens på de områden där de inte har operativ tillsyn. Exempelvis när det gäller hälsoskydd.
- Naturvårdsverket har tagit tag i de problem riksrevisionen tar upp. Mycket kan göras utan förordningsändringar. Länsstyrelsen har en viktig roll när det gäller råd och stöd.
- Länsstyrelsernas roll behöver förtydligas, men det är inte frågan om ett utökat ansvar.

8. Information och dialog: Senaste nytt från ledamöterna

Havs- och vattenmyndigheten:

Infört nytt arbetssätt och jobbar i programområden vilket ger synergier. Bättre överblick och mindre stuprör. Mycket kring vattenmiljö och vattenkraft. Handboken om vattenverksamheter kommer att uppdateras och man ska också se över annan vägledning.

Jordbruksverket:

Har redovisat två regeringsupdrag. Lag och förordningstext om gödselmedel och svensk lagstiftning utifrån EU-lagstiftning. Föreskrifter om Natur- och kulturvärden har reviderats. Länsstyrelserna har frågor om utbildningar gällande växtskyddsmedel med avseende på Corona. Dispensmöjlighet när det gäller endagsutbildning. Funderar på om och hur fyradagskurs kan hållas digitalt. Stämmer av med Folkhälsomyndigheten som har liknande funderingar.

SKL:

Mycket kring avfall och vattenfrågor. Arbete pågår med att ta fram mål kring Agenda 2030 och klimat. Press från näringslivet med anledning av Corona. Mycket kring tillsyn inom olika branscher. Miljöchefer har ställt in tillsyn. Rekommendationer om skrivbordstillsyn och bara genomföra högprioriterad tillsyn.

FoHM:

Alla verksamheter är direkt eller indirekt påverkade av covid-19 Mycket frågor om covid men även kopplat till hälsoskydd och särskilt städning och sanering. Har rekommendationer när det gäller tillsyn angående vissa objekt, t.ex. äldreboenden och skolor. Viss omprioritering när det gäller TVL Planerar att slutföra vägledning om bassängbad och fokusera på smittspårning av objektburen smitta. Två seminarier om buller är planerade tillsammans med Naturvårdsverket, men oklart om dessa kommer kunna genomföras. Försöker hitta alternativa lösningar för utbildningar när det gäller prövning och tillsyn av bekämpningsmedel.

Försvarsinspektören:

Påverkade av covid-19 eftersom tillsynen innebär resor över hela landet. Gör viss lokal tillsyn i närheten av Stockholm. Arbetar mer med inkommande ärenden och för att komma ikapp med olika förbättringsförslag.

Kemikalieinspektionen:

Planerad tillsyn genomförs men som brevutlysning och via Skype. Svårare med Echa och Forum. Alla länder har inte digitala lösningar. Möten i Helsingfors har ställts in. Snabba beslut som underlättar tillgången till handsprit genom att gör undantag för krav på svensk märkning. Gifrfri miljö har finansierat mycket av tidigare verksamhet. Dessa medel försvinner nu. Prioriterar arbete med E-handel. Förutsättningar och kontroll. Många produkter som tas in uppfyller inte kraven.

Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen är i stabsläge. Det påverkar tillsynen. Alla externa kontakter har ställts in. Bara akuta tillsynsbesök. Speciella frågor om vissa verksamheter, t.ex. krematorier, avfallshantering och avfallsförbränning.

Naturvårdsverket:

Får en del frågor med anledning av Corona. Gäller t.ex. allmänt om tillsyn, miljörapportering och krav på provtagning. Har tillsatt en grupp som håller ihop frågor och svar. Kommer också att delta på SKR:s webinarium. Vägledningen om överlåtelse av tillsyn är klar. Den ska vara ett tolkningsstöd för bedömningar av kriterier och främja dialogen mellan länsstyrelser och kommuner. Mycket fokus på avfallsfrågor med anledning av EU:s avfallspaket. Digitala lösningar kring rapportering är på gång. Sammanställning över allt som pågår inom avfallsområdet (se länk nedan) Nationell plan för prioriteringar av statligt stöd för sanering av förorenad mark. Nya kriterier för områden som är utsatta för klimatförändringar.

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avfall/Vem-gor-vad/Avfallsradet/>

9. Dialog: Utveckling av senaste nytt från ledamöterna

- Spretig information. Syftet med punkten behöver klargöras.
- Viktigt få reda på vad som är på gång tidigt.
- Nu väldigt brett. Annan struktur behövs.
- Det finns upparbetade kanaler mellan Naturvårdsverket och länsstyrelserna.
- Ledamöterna skulle kunna skicka en kort sammanställning inför rådsmötena.
- Hur får vi deltagande från kommuner i regeringsuppdrag och till vem ska vi skicka remisser. Behöver inte gå via rådet.

Naturvårdsverket tar fram förslag på hur punkten kan utvecklas inför nästa möte.

10. Nästa möte: onsdagen den 27 maj

Monika Magnusson
(sekreterare)

Ingela Hiltula
(ordförande)